

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Avdelning 32

DOM
2017-05-30
Meddelad i Stockholm

Mål nr
5305-17

SÖKANDE

Lillgum förvaltning AB (EKR Resurs), 556670-5579
Rådagatan 32
123 73 Farsta

MOTPART

Serviceförvaltningen, Upphandlingsavdelningen
Stockholms stad
Box 7005
121 62 Johanneshov

SAKEN

Överprövning av offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 856443

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag–fredag
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		08:00-16:30
		www.domstol.se/forvaltningsratt		

BAKGRUND

Stockholms stad genomför en upphandling av ramavtal avseende inhyrning av socialsekreterare och biståndshandläggare. Upphandlingen genomförs i form av ett öppet förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling. Upphandlingen är uppdelad i sju ramavtalsområden (personalkategori A–G) och avtal kommer att tecknas med minst tre leverantörer för respektive kategori. Som tilldelningsgrund tillämpas lägsta pris. Lillgum förvaltning AB med bifirma EKR Resurs (nedan Lillgum förvaltning AB) har lämnat anbud inom personalkategori A–C och E.

Den 24 februari 2017 har Stockholms stad fattat ett tilldelningsbeslut. Stockholms stad har bedömt att Lillgum förvaltning AB inte uppfyller det i förfrågningsunderlaget ställda kravet gällande ekonomisk ställning. Bolaget gick därför inte vidare till utvärdering och har inte tilldelats något ramavtal.

YRKANDEN M.M.

Lillgum förvaltning AB ansöker om överprövning av upphandlingens uppdragsområde A–C och E och yrkar i första hand rättelse av upphandlingen på så sätt att Stockholms stad dels följer rådande lagstiftning, dels tar hänsyn till hela bolagets omsättning innan upphandlingen avslutas. I andra hand yrkar bolaget att upphandlingen ska göras om. Till stöd för sin talan anför Lillgum förvaltning AB bl.a. följande. Stockholms stad har ställt ett krav på att anbudsgivare ska ha en årsomsättning som uppgår till lägst fem miljoner kronor. Detta krav gällande anbudsgivares ekonomiska ställning är inte proportionerligt och missgynnar mindre och nystartade företag som endast riktar in sig på en eller få personalkategorier. Kravet är även otydligt formulerat eftersom det av förfrågningsunderlaget och beslutsrapporten inte framgår om kravet på en lägsta årsomsättning gäller för varje enskild kategori för sig eller för samtliga kategorier tillsammans. Utifrån

proportionalitetsprincipen borde kravet vara relaterat till respektive område, men så har inte varit fallet. Stockholms stad har även lämnat olika budskap gällande det uppskattade kontraktsvärdet, vilket gör det svårt att förstå relevansen av kravet på en lägsta årsomsättning om fem miljoner kronor.

Det är vidare så att bolaget, tillsammans med sina dotterbolag, har en årsomsättning överstigande 5 miljoner kronor. Stockholms stad har dock fattat beslut om att inte pröva anbudet vidare med hänvisning till att bolaget inte uppfyller kravet gällande lägsta nettoomsättning. Detta beslut är felaktigt och den upphandlande myndigheten har därmed brutit i sin prövning eftersom myndigheten inte har behandlat leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt. Med anledning av att Stockholms stad inte har följt rådande lagstiftning kommer bolaget att lida skada, om inte upphandlingen rättas innan avslut eller görs om.

Stockholms stad anser att ansökan ska avslås och anför bl.a. följande. Stockholms stad har inte brutit mot de grundläggande principerna i LOU eller mot någon annan bestämmelse i lagen. Det har inte varit möjligt att göra någon uppdelning av värdet på de olika kategorierna, vilket framgår av förfrågningsunderlaget p 1.1.2.5. Det totala kontraktsvärdet uppgår till mellan 150 och 200 miljoner kronor. Med beaktande av bl.a. det uppskattade värdet av den aktuella upphandlingen har Stockholms stad gjort avvägningen att ett krav på en årsomsättning om fem miljoner kronor är en godtagbar nivå (jfr Upphandlingsmyndighetens rekommendation för upphandlingar som inletts under mellantiden vari framgår att krav på årsomsättning som huvudregel bör begränsas till två gånger kontraktsvärdet). Kravet är inte så högt ställt att det omöjliggör för mindre eller medelstora företag att lämna anbud. Sett till det samlade kontraktsvärdet får kravet snarare ses som lågt ställt och det uppfyller lagens krav på proportionalitet, likabehandling och transparens. Lillgum förvalt-

ning AB har en årsomsättning som understiger fem miljoner kronor och bolaget uppfyller därmed inte det angivna kravet på ekonomisk ställning.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

Lagen (2007:1091) om offentlig upphandling upphävdes den 1 januari 2017 och ersattes med lagen (2016:1145) om offentlig upphandling. Av övergångsbestämmelserna till den nya lagen framgår dock att den upphävda lagen gäller för upphandlingar som påbörjades före ikraftträdandet. Den i målet aktuella upphandlingen påbörjades innan den 1 januari 2017 och tillämplig lag är alltså lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU.

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU). Om den upphandlande myndigheten har brutit mot dessa grundläggande principer eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § LOU).

En upphandlande myndighet får ställa krav på en lägsta nivå för anbudsökandes och anbudsgivares ekonomiska samt tekniska och yrkesmässiga kapacitet (11 kap. 2 § LOU). En leverantör får vid behov och när det gäller ett visst kontrakt åberopa andra företags ekonomiska, tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Leverantören ska genom att tillhandahålla ett åtagande från företagen i fråga eller på annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet ska fullgöras (11 kap. 12 § LOU).

Förfrågningsunderlaget

Av förfrågningsunderlaget, punkterna 1.1.2.5 och 1.1.2.6 framgår att det sammanlagda värdet av samtliga sju ramavtalsområden uppskattas till totalt 40–50 miljoner kronor per år. Avtalstiden är två år, med möjlighet till förlängning i ett plus ett år. Av underlaget framgår även att den totala volymen är svår att ange och det är inte möjligt att göra någon uppdelning på de olika personalkategorierna. Av punkten 1.2.7 ”Krav på ekonomisk ställning”, framgår bl.a. följande. Anbudsgivaren ska ha en stabil och god ekonomisk och finansiell ställning som är tillräcklig för att denna ska kunna fullgöra uppdraget under hela avtalstiden. Som bevis på detta kommer den upphandlande myndigheten kontrollera att anbudsgivaren har en riskklassificering enligt kreditvärderingsinstitutet UC AB på minst 3 och en nettoomsättning enligt fastställd årsredovisning som uppgår till lägst fem miljoner kronor. Av punkten 1.2.3 ”Tillgång till andra företags kapacitet” framgår vidare att en anbudsgivare får vid behov och när det gäller ett visst kontrakt åberopa andra företags ekonomiska, tekniska eller yrkesmässiga kapacitet. Anbudsgivaren ska genom att inkomma med bevis på åtagandet från företaget i fråga eller på annat sätt visa att man kommer att förfoga över nödvändiga resurser när avtalet ska fullgöras.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

Med beaktande av det uppskattade värdet av upphandlingen och vad som i övrigt har kommit fram i målet bedömer förvaltningsrätten att det aktuella kravet på ekonomisk ställning inte strider mot bestämmelserna i LOU eller dess grundläggande principer. Kravet på ekonomisk ställning framstår, enligt förvaltningsrättens mening, som tydligt motiverat och kan heller inte anses stå i strid med proportionalitetsprincipen. Det finns därmed inte skäl för att på denna grund ingripa mot upphandlingen.

Av utredningen i målet framgår vidare att Lillgum förvaltning AB i sitt anbud har intygat att bolaget uppfyller det aktuella kravet på ekonomisk ställning. Någon närmare förklaring till hur Lillgum förvaltning AB anser sig uppfylla kravet har inte lämnats och bolaget har inte heller i anbudet åberopat tillgång till andra företags kapacitet. Vid kontroll med kreditvärderingsinstitutet UC AB har det dock kommit fram att Lillgum förvaltning AB inte uppfyller kravet på en årsomsättning som uppgår till lägst fem miljoner kronor.

Mot denna bakgrund bedömer förvaltningsrätten att Lillgum förvaltning AB inte uppfyller det obligatoriska kravet avseende ekonomisk ställning. Stockholm stad har därför haft fog för att utesluta Lillgum förvaltning AB:s anbud från utvärderingen. Vad bolaget har anfört i samband med ansökan om överprövning leder inte till någon annan bedömning. Det har därmed inte heller i denna del förekommit skäl för att ingripa mot upphandlingen. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1 A LOU).

Erik Mellstrand
Rådman

Förvaltningsrättsnotarien Emma Johansson har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.